

Информационен лист за безопасност за Бързо свързващи цименти

Дата на съставяне	19/11/2014	Дата на промяна	27.03.2018
Издание	1	Модификация	1.3
Формат	Формата е съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 830/2015 НА КОМИСИЯТА от 28 май 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)		

1. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ВЕЩЕСТВОТО/СМЕСТА И НА ДРУЖЕСТВОТО/ПРЕДПРИЯТИЕТО

1.1 Идентификатори на продукта

ALEGANTO Quick   Бързо свързващ цимент
ALEGANTO   Калциев сулфоалуминатен цимент

1.2 Идентифицирани употреби на веществото или сместа, които са от значение, и употреби, които не се препоръчват

ALEGANTO Quick е бързосвързващ цимент с висока ранна якост и отлична обработваемост. Когато се смеси с вода, **ALEGANTO Quick** има време на свързване около 3 минути. При смесване с пясък и вода, времето се удължава с няколко минути.

- Идеален за бързи ремонти, запечатване и фиксиране.
- Ускорява всякакви ремонтни дейности, за аварийни и възстановителни дейности при необходимост от бързо натоварване на изделията
- Постигане на висока якост за кратък период от време.
- Прогресивно нарастване на якостта на натиск.

ALEGANTO е смес от калциев сулфоалуминатен клинкер, калциев сулфат и специални добавки, избрани за подобряване на неговите свойства.

ALEGANTO е многостранен продукт за строителната индустрия от гледна точка на времесвързването, постигането на механична якост и ограничаване на свиването. **ALEGANTO** позволява да се получат смеси, чието времесвързване може лесно да бъде коригирано чрез промяна на съотношението на сместа с портландцимент.

ПРЕДИМСТВА

- Ускорява всякакви ремонтни дейности за аварийни и възстановителни дейности при необходимост от бързо натоварване на изделията
- Постига развитие на висока якост за кратък период от време.
- Прогресивно нарастване на якостта на натиск и при ниски температури
- Устойчив в агресивна среда

Бързо свързващите цименти **ALEGANTO Quick** и **ALEGANTO** – Калциев сулфоалуминатен цимент отговарят на БТО 26-02/2015

1.3 Подробни данни за доставчика на ИЛБ

Име: Девня цимент АД

Адрес: Западна Промишлена зона, Суворовско шосе 3
Телефонен номер: ++359 (5199) 7262 / 7222
Факс: ++359 (5199) 52 603 510
www.devnyacement.bg

- ✓ Безопасност и Здраве при работа: safety.health@devnyacement.bg
- ✓ Околна Среда: environment@devnyacement.bg
- ✓ Качество: quality@devnyacement.bg

1.4 Телефонен номер при спешни случаи:

Национален токсикологичен информационен център,

Многопрофилна болница за активно лечение и спешна медицина "Н.И.Пирогов"

Телефон за спешни случаи: +359 2 9154 233

Работно време: 24 ч / 7 дни

Телефон за спешни случаи / факс: +359 2 9154 409

Работно време: 8-16 ч / 7 дни

E-mail: poison_centre@mail.orbitel.bg

<http://www.pirogov.bg>

Телефонен номер при спешни случаи в „Девня Цимент“ АД: +359 (5199) 7331

Работно време: 8.00-17.30 ч / в работни дни

На разположение ли е извън работното време? НЕ

Предоставената информация се ограничава до:

- ✓ Оказване на първа помощ;
- ✓ Или посочване на най-близкият токсикологичен център

Информацията може да бъде предоставена на BG и ENG език.

2. ОПИСАНИЕ НА ОПАСНОСТИТЕ

2.1 Класифициране на веществото или сместа

2.1.1 Класифициране съгласно Регламент (ЕС) № 1272/2008

Клас на опасност	Категория опасност	Предупреждения за опасност
Дразнене на кожата	2	H315: Предизвика дразнене на кожата
Увреждане/дразнене на очите	1	H318: Предизвика сериозно увреждане на очите
Сенсибилизация -кожа	1B	H317: Може да причини алергична кожна реакция
Специфична за определени органи токсичност при еднократна експозиция	3	H335: Може да предизвика дразнене на дихателните пътища
дразнене на дихателния тракт		

2.1.2 Допълнителна информация:

При контакт с кожата, мокрият цимент, свеж бетон или разтвор могат да причинят дразнене, дерматит или изгаряния.

Може да повреди изделия от алуминий или други неблагородни метали при контакт с тях.

2.2 Елементи на етикета:

Съгласно Регламент (ЕС) № 1272/2008

Пиктограма за опасност

Сигнална дума: Опасност

Предупреждения за опасност

H318 Предизвиква сериозно увреждане на очите

H315 Предизвиква дразнене на кожата

H317 Може да причини алергична кожна реакция

H335 Може да предизвика дразнене на дихателните пътища

Препоръки за безопасност

P280 Използвайте водонепропускливи, устойчиви на абразивност и алкална среда предпазни ръкавици; предпазно облекло; предпазни очила одобрен тип съгласно EN 166; предпазна маска за лицето, която да отговаря на EN 149.

P 264 Да се измият старателно след употреба замърсените части на тялото; P 302+P 352 ПРИ КОНТАКТ С КОЖАТА: Измийте обилно с вода и сапун;

P 333+P 313 При появя на кожно дразнене или обрив на кожата : Потърсете медицински съвет ;

P 362+P 364 Свалете замърсеното облекло и го изперете преди повторна употреба;

P 261 Избягвайте вдишването на прах; P 304 + P 340 ПРИ ВДИШВАНЕ: Изведете лицето на чист въздух и го поставете в позиция улесняваща дишането; P312 При неразположение се обадете на лекар

P 305+ P 351 + P 338 ПРИ КОНТАКТ С ОЧИТЕ: Промийте внимателно с вода в продължение на няколко минути. Свалете контактните лещи, ако има такива и доколкото това е възможно. Продължавайте да промивате; P 310 Незабавно се обадете на лекар

P 501 Съдържанието, съдът да се изхвърли в съответствие с националното законодателство.

2.3 Други опасности:

Циментът не отговаря на критериите за РВТ или vPvB в съответствие с приложение XIII на REACH (Регламент (EO) № 1907/2006).

Циментът съдържа хром редуциращ агент. В резултат на това съдържанието на разтворим хром (VI) е по-малко от 2 прт. Ако условията на съхранение не са подходящи или периода на съхранение се надхвърли, ефективността на редуциращият агент може да се намали, и цимента може да предизвика кожна сенсибилизация (H317).

При контакт на кожата с мокър цимент, пресен бетон или строителен разтвор може да предизвика алергична реакция при някои индивиди, поради съдържанието на разтворим Cr(VI). Може да причини увреждане на продукти, изработени от алуминий или други не-благородни метали.

3. СЪСТАВ / ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТАВКИТЕ

3.1 Вещества – не се прилага, тъй като продуктът е смес , а не вещество

3.2 Смеси

Видове обикновени цименти съгласно БДС EN 197-1:2011 и БТО 26-02/25.05.2015 за бързо свързващи цименти

Състав	Тегло %	EINECS	CAS	REACH – регистрационен №	Класификация по Регламент 1272/2008

Портланд-циментов клинкер	35-100%	266-043-4	65997-15-1	Неприложимо/освободен от регистрация	Дразнене на кожата 2 Сенсибилизация - кожа 1 В Увреждане/дразнене на очите 1 STOT SE 3	H315 H317 H318 H335
Сулфатоалуминатен клинкер	35-100%	266-043-4	65997-15-1	Неприложимо	Дразнене на кожата 2 Сенсибилизация - кожа 1 В Увреждане/дразнене на очите 1 STOT SE 3	H315 H317 H318 H335
Калциев сулфат	0-7 %	231-900-3	7778-18-9	01-2119444918-28-XXXX	Дразнене на кожата 2 Дразнене на очите 2 STOT SE 3	H315 H319 H335
Редуциращ агент-Железен сулфат	0-1%	231-753-5	13463-43-9	01-2119513203-57-XXXX	Остра токсичност 4 Дразнене на очите 2 Дразнене на кожата 2	H 302 H319 H315

4. МЕРКИ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ПОМОЩ

4.1 Описание на мерките за първа медицинска помощ

Общи бележки

За оказващите първа помощ не са необходими лични предпазни средства. Те трябва да избягват вдишване на прах от цимента или да влизат в контакт с мократа смес или заготовки съдържащи смеся (цимент, хоросан, мазилка и др.) Когато не е възможно, трябва да се носят ЛПС, както е описано в точка 8.

След контакт с очите

Не разтривайте очите за да избегнете механично увреждане на роговицата.
Махнете контактните лещи, ако носите такива. Наклонете главата до увреденото око, отворете клепача(-ите) широко и изплакнете окото (очите) веднага с голямо количество чиста вода в продължение на най-малко 20 минути, за да се премахнат всички частици. Ако е възможно, използвайте изотонична вода (0,9% NaCl). Свържете се със специалист по трудова медицина или специалист по очни болести.

След контакт с кожата

За сух цимент, отстранете добре от кожата и изплакнете обилно с вода.
За мокър цимент (разтвор на цимент), измийте кожата обилно със сапун с неутрална киселинност или мек почистващ препарат, предназначен за употреба върху кожата. Отстранете замърсените дрехи, обувки, часовници и др. и ги почистете/измийте старательно преди повторна употреба. При поява на кожно дразнене или обрив на кожата потърсете медицински съвет/помощ.

След вдишване

Изведете пострадалия на чист въздух и го поставете в позиция, улесняваща дишането.
Прахът в гърлото и носната кухина би трябвало да се прочистят спонтанно. Свържете се с лекар ако дразненето продължи или чувствате дискомфорт, кашлица или съществуват други симптоми.

След погъщане

Не предизвикайте повръщане. Ако пострадалият е в съзнание, изплакнете устата с вода и му дайте да пие голямо количество вода. Потърсете незабавно медицинска помощ или се свържете със Спешен медицински център на Клиника по токсикология.

4.2 Най-съществени оstri и настъпващи след известен период от време симптоми и ефекти

Очи: При контакт на очите с цимент (сух или разтвор), същият може да причини сериозни и потенциално необратими увреждания.

Кожа: Циментът може да има дразнещ ефект върху влажна кожа (поради изпотяване или влага) след продължителен контакт или може да причини контактен дерматит при многократен контакт. Продължителен контакт на цимент с влажна кожа може да причини сериозни изгаряния, защото те се развиват без да се чувства болка (например: при коленичене в мокър бетон).

Вдишване: Многократно вдишване на прах от цимент в продължение на дълъг период от време, увеличава риска от развиване на белодробни заболявания.

Околна среда: При нормална употреба, продуктът не е опасен за околната среда.

4.3 Указания за необходимостта от всякакви неотложни медицинска грижи и специално лечение

Когато се свържете с лекар, носете с Вас този Информационен Лист за Безопасност.

5. ПРОТИВОПОЖАРНИ МЕРКИ

5.1 Пожарогасителни средства

Циментите не са запалими.

5.2 Особени опасности, които произтичат от веществото или сместа

Циментите не горят и не са експлозивни, не поддържат и не ускоряват горенето на други материали.

5.3 Съвети за пожарникарите

Цимента не е пожароопасен и не е необходимо да се носят специална екипировка и оборудване от страна на пожарникарите.

6. МЕРКИ, ПРИ АВАРИЙНО ИЗПУСКАНЕ

6.1 Лични предпазни мерки, предпазни средства, и процедури при спешни случаи

6.1.1 За персонала, който не отговаря за спешни случаи

Носете защитно облекло, както е описано в Раздел 8 и следвайте инструкциите за безопасна работа и употреба, дадени в Раздел 7.

6.1.2 За лицата, отговорни за спешни случаи

Не са необходими аварийни мерки и процедури.

Въпреки това, е необходима защита на дихателните пътища, очите и кожата в ситуации с високи нива на прах.

6.2 Предпазни мерки за опазване на околната среда

При измиване, промивните води от цимент не трябва да попадат в канализацията и дренажните системи или във водоеми (напр. реки, язовири и др.).

6.3 Методи и материали за ограничаване и почистване на замърсяване

Съберете разпиления материал в сухо състояние и го използвайте ако е възможно.

Сух цимент

Използвайте сухи методи на почистване и вакуумно почистване/отстраняване (производствени преносими прахосмукачки, оборудвани с високоефективни филтри (EPA и HEPA филтър, EN 1822-

1:2009) или еквивалентно оборудване и техника), които не причиняват дисперсия на праха във въздуха. Никога не използвайте сгъстен въздух.

Като алтернатива, забършете циментовия прах с влажна кърпа, или използвайте маркуч с дюза/накрайник (фино разпръскване, за да не се вдигне циментов прах във въздуха при силна насочена струя) и отстранете суспензията, която се образува след напръскване с вода.

Ако не е възможно, отстранете суспензията с вода (виж циментов разтвор).

Когато не е възможно мокро почистване или почистване с прахосмукачка/вакуум, а е възможно само сухо почистване с четки, уверете се, че работниците носят подходящи лични предпазни средства за защита и ограничите разпространението на прах.

Избягвайте вдишване на цимент и контакт с кожата. Съберете разпиления материал в контейнер за бъдеща употреба. Втвърдете го преди третиране, съгласно указанията в Раздел 13.

Мокър цимент/ Циментов разтвор

Почистете циментовия разтвор и поставете в контейнер. Оставете материала да се втвърди преди третиране, съгласно указанията в Раздел 13.

6.4 Позоваване на други раздели

Вижте раздели 8 и 13 за повече подробности.

7. РАБОТА И СЪХРАНЕНИЕ

7.1 Предпазни мерки за безопасна работа

7.1.1 Мерки за защита

Следвайте препоръките дадени в раздел 8.

За почистване на сухия цимент, виж Под раздел 6.3.

Мерки за пожарна безопасност

Не е необходима превантивна мярка, тъй като цимента не е нито възпламеним, нито запалим.

Мерки за предотвратяване на прахови и аерозолни емисии

Не метете! Използвайте сухи методи за почистване, като производствени прахосмукачки и вакуум-екстрактиори, които не причиняват въздушна дисперсия.

За повече информация, вижте указанията на "ръководства за добри практики" Тези добри практики са били приети по силата на социалния диалог "Споразумение за защита на здравето на работниците чрез добро управление и използване на кристален силициев диоксид и продукти, които го съдържат", от служители и ръководители на европейските секторни асоциации, сред които и Cembureau. Тези безопасни начини на работа може да се намерят чрез следния линк: <http://www.nepsi.eu/agreement-good-practice-guide/good-practice-guide.aspx>.

Мерки за защита на околната среда

Няма специални мерки.

7.1.2 Информация за обща хигиена на работното място

Не съхранявайте и не използвайте цимента в близост до храни и напитки и не пушете по време на работа.

В запрашена среда, носете маска и защитни очила.

Използвайте защитни ръкавици за да избегнете контакт с кожата.

7.2 Условия за безопасно съхранение, включително несъвместимост

Циментът в насыпно състояние трябва да се съхранява в чисти и защитени от замърсяване силози, които да са сухи, непромокаеми със сведен до минимум вътрешен конденз.

Опасност от потъване: За да избегнете потъване и задушаване, не влизайте в ограничени пространства като силози, бункери, цистерни или други контейнери и транспортни средства, съхраняващи или съдържащи цимент, без да вземете подходящи предпазни мерки. Циментът може да полепне и натрупа по стените на затвореното пространство. Циментът може да се срути, падне или потече внезапно.

Опакованите продукти трябва да се съхраняват в затворени торби, изолирани от пода, в хладно и сухо място, защитено от силни течения с цел да се избегне влошаване на качеството.

Торбите трябва да са добре подредени една върху друга, така че да са в стабилно състояние. Не използвайте алюминиеви съдове за съхраняване и транспортиране на цимент съдържащи мокри смеси, поради несъвместимост на материалите.

7.3 Специфична, крайна употреба

Няма допълнителна информация за специфична употреба, (виж Раздел 1.2).

7.4. Контрол на разтворим хром Cr (VI)

За цименти, третирани с хром - редуциращи агенти, съгласно разпоредбите в Раздел 15, ефективността на агента намалява с времето на съхранение. Затова е необходимо запазване целостта на опаковката и спазване на горе упоменатите условия за съхранение, за да се поддържа действието на агента за периода, **указан на** опаковката или транспортния документ на стоката, за който производителя е установил, че редуциращия агент продължава да поддържа нивото на разтворим хром VI, определен съгласно стандарт БДС EN 196-10, под заложената в действащите нормативни документи (виж т.15) граница от 0,0002%.

8. КОНТРОЛ НА ЕКСПОЗИЦИЯТА/ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА

8.1 Контрол на параметрите

Съгласно Наредба № 13/30.12. 2003г за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа (ДВ, бр. 8 от 2004 г.), гранични стойности на въздействие във въздуха на работната среда за цимент: 8 мг/м³ – инхалабилна фракция.

8.2 Контрол на експозицията

За всеки отделен PROC* потребителите могат да избират или опция А), или В) в долу посочената таблица в зависимост от това кое е най- подходящо в конкретната ситуация. Ако е избрана дадена опция, то същата опция трябва да бъде избрана и от таблицата в раздел 8.2.2 „Мерки за лична защита като лични предпазни средства“ – Спецификация на средствата за респираторна защита. Възможна е комбинация само между А) – А) и В) – В).

8.2.1 Подходящ технически контрол

Мерките за намаляване образуването на прах и запрашаване в околната среда, са например - обезпрашаване, смукателна вентилация , както и сухи методи за почистване, които не водят до въздушна дисперсия.

Употреба	PROC*	Експозиция	Локализиран контрол	Ефективност
Индустриално производство/изработка на хидравлични свързваци строителни материали	2, 3	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	Не се изиска	-
	14, 26		А) не се изиска или Б) местна вентилация	78 %
	5, 8b, 9		А) обща вентилация или Б) местна вентилация	17 % 78 %
Индустриална употреба на сухи хидравлични свързвачи строителни материали (на открито и на закрито)	2	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	Не се изиска	-
	14, 22, 26		А) не се изиска или Б) местна вентилация	- 78 %
	5, 8b, 9		А) обща вентилация или Б) местна вентилация	17 % 78 %
Индустриална употреба на мокра супензия на хидравлични	7		А) не се изиска или	-

свързващи строителни материали			B) местна вентилация	78 %
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		Не се изиска	-
Професионална употреба на сухи хидравлични свързващи строителни материали (на открито и на закрито)	2		Не се изиска	-
	9, 26		A) не се изиска или B) обща локална вентилация	72 %
	5, 8a, 8b, 14		A) не се изиска или B) интегрирана локална вентилация	87 %
	19		Локализираният контрол не е приложим, процесът се извършва само в добре вентилирано помещение или навън	-
Професионална употреба на мокра суспензия хидравлични свързващи строителни материали	11		A) не се изиска или B) обща локална смукателна вентилация	72 %
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19		Не се изиска	-

* PROC са идентифицирани употреби и са определени в раздел 16.2.

8.2.2 Индивидуални мерки за защита – лично предпазно облекло/оборудване

Общи:

По време на работа избягвайте да коленичите в пресен циментов разтвор или бетон, ако е възможно. При необходимост да коленичите, използвайте подходящи, непромокаеми лични предпазни средства. /специално предпазно работно облекло. Не се хранете, не пийте и не пушете при работа с цимент за да избегнете контакт с кожата или устата.

Преди да започнете да работите с цимент, нанесете защитен крем и нанасяйте повторно, съгласно указанията на производителя на съответния крем.

Веднага след приключване на работа с цимент или материали съдържащи цимент, работниците трябва да се измият, да си вземат душ, и да използват овлажнители за кожа.

Отстранете замърсените дрехи, обувки, часовници и др., почистете добре преди да ги използвате отново.

Зашита на очите/лицето

Носете одобрени защитни очила, съгласно EN 166 когато работите със сух цимент или разтвор на цимент за да предотвратите контакт с очите.

Зашита на кожата

Носете водонепропускливи ръкавици, устойчиви на абразивност и алкална среда (напр. промазани с нитрил памучни ръкавици с CE маркировка) с вътрешна подплата от памук; ботуши; затворени защитни дрехи с дълъг ръкав, както и защитни кремове за предпазване на кожата при продължителен контакт с цимент.

Да се обърне особено внимание циментовият разтвор да не прониква в ботушите.

При някои обстоятелства, например при полагане на бетон, използването на непромокаеми панталони и наколенки са препоръчителни.

Зашита на дихателните органи

Когато едно лице е потенциално изложено на прах на нива над допустимите гранични стойности, трябва да използва подходяща дихателна защита. Видът на ЛПС за дихателна защита трябва да е адаптиран към нивото на прах, и да отговаря на съответния EN стандарт (EN 149), или национални стандарти.

Топлинна опасност: Неприложимо

Употреба	PROC*	Експозиция	Спецификация на Лични предпазни средства (ЛПС) - <i>клас на защита</i>	ЛПС за дихателните органи - защита в съответствие с класа,/пъти/ APF
Индустриално производство/ изработка на хидравлични свързвани строителни материали	2, 3	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	Не се изисква	-
	14, 26		A) FFP1 или B) не се изисква	APF = 4 -
	5, 8b, 9		A) FFP2 или B) FFP1	APF = 10 APF = 4
Индустриална употреба на сухи хидравлични свързвани строителни материали (на открито и на закрито)	2	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	не се изисква	-
	14, 22, 26		A) FFP1 или или B) не се изисква	APF = 4 -
	5, 8b, 9		A) FFP2 или B) FFP1	APF = 10 APF = 4
Индустриална употреба на мокра сuspензия на хидравлични свързвани строителни материали	7	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	A) FFP1 или B) не се изисква	APF = 4 -
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		не се изисква	-
	2		FFP1	APF = 4
Професионална употреба на сухи хидравлични свързвани строителни материали (на открито и на закрито)	9, 26	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	A) FFP2 или B) FFP1	APF = 10 APF = 4
	5, 8a, 8b, 14		A) FFP3 или B) FFP1	APF = 20 APF = 4
	19		FFP2	APF = 10
Професионална употреба на мокра сuspензия хидравлични свързвани строителни материали	11	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	A) FFP2 или B) FFP1	APF = 10 APF = 4
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19		не се изисква	-

* PROC са идентифицирани употреби и са определени в раздел 16.2.

Преглед на APFs според класа на защита на различните ЛПС за дихателна защита (съгласно EN 529:2005) може да се намери в речника на Mease (16). Всяко ЛПС, както е определено по-горе, да се носи само, ако отговаря на следните принципи и се прилагат паралелно: Продължителността на работа (за сравнение с "продължителността на експозицията" по-горе), следва да отразяват допълнително физиологичен стрес за работника дължащ се на съпротивление при дишане и масата на ЛПС, поради повишения топлинен стрес при покриване

на дихателните органи. Освен това се счита, че способността на работника за използване на инструменти за комуникация се намалява по време на носенето на ЛПС за дихателна защита. По причини, които са дадени по-горе, работникът следва да бъде съответно (и) здрав (особено с оглед на медицинските проблеми, които могат да възникнат при използването на ЛПС за дихателна защита), имат подходящи черти на лицето (с оглед на белези и окосмяване по лицето), за да се намалят течовете между лицето и маската. Препоръчителните ЛПС, които разчитат на добро уплътнение на лицето няма да осигурят необходимата защита, освен ако те не отговарят на контурите на лицето правилно и стабилно.

Работодателят и самостоятелно заети лица, имат законови изисквания за поддържане и издаване на ЛПС за дихателна защита и управлението на тяхното правилно използване на работното място. Следователно, те трябва да определят и документират подходяща политика за дихателна защита, включително обучение на работниците.

8.2.3 Контрол на експозиция на околната среда

Контролът на емисиите на циментовите частици в околната среда трябва да бъде в съответствие с наличните технологии и норми за емисиите на общите прахови частици.

Въздух: Контролът на емисиите на циментовите частици във въздуха трябва да е в съответствие с наличните технологии и норми за емисии на общите частици прах.

Вода: Не изливайте цимент в канализацията или във водните басейни, за да се избегне високо (алкално) pH. При pH над 9 е възможно да има негативни еко токсикологични въздействия

Почва и земна недра: Не се изискват специални мерки за контрол на емисиите, са необходими за излагане на земна среда.

Почви и околна среда: Не се изискват специални мерки за контрол на емисиите за излагане в околната среда.

9. ФИЗИЧНИ И ХИМИЧНИ СВОЙСТВА

9.1 Информация относно основните физични и химични свойства

Тази информация се отнася за цялата смес.

- (a) Външен вид: Сухият бързосвързващ цимент представлява прахообразен фино смлян твърд неограничен материал. Основен размер на частиците: 5-30 µm
- (b) Мириз: Няма мириз
- (c) Прагова стойност на мириз: няма такава, без мириз
- (d) pH: (T = 20°C във вода, съотношение вода-твърдо вещество 1:2): 11-13.5
- (e) Точка на топене: > 1 250 °C
- (f) Начална точка на кипене и диапазон: Не е приложимо, при нормални атмосферни условия, точка на топене >1 250°C
- (g) Точка на възпламеняване: Не е приложимо, не е течност
- (h) Скорост на изпаряване: Не е приложимо, не е течност
- (i) Запалимост (твърдо вещество, газ): Не е приложимо, твърдо вещество, което не е запалимо и не причинява или допринася за възникване на пожар
- (j) Горна/долна граница на запалимост или експлозивност: Не е приложимо, не е запалим газ
- (k) Налягане на парите: Не е приложимо, точка на топене > 1250 °C
- (l) Относителна плътност: 2.75-3.20; Насипна плътност: 1.4 - 1.7 g/cm³
- (m) Разтворимост във вода (T = 20 °C): леко (0.1-1.5 g/l)
- (n) Коффициент на разпределение: n-октанол/вода: : Не е приложимо, неорганично вещество
- (o) Температура на самозапалване: Не е приложимо (не се самовъзпламенява – не е органо-метално, органо-металоидно или органо-фосфиново съединение или тяхно производно, както и не съдържа други самовъзпламеняващи се вещества)
- (p) Температура на разпадане: Не е приложимо, ако не присъства органичен пероксид
- (q) Вискозитет: Не приложимо, не е течност
- (r) Експлозивни свойства: Не е приложимо. Не е експлозивно. Не може сам по себе си чрез химична реакция да образува газ при такава температура и налягане и с такава скорост, че да причинят вреди на околната среда. Не е приложимо, не може да самоподдържа екзотермична химическа реакция.
- (s) Окисляващи свойства: Не е приложимо, не може да причини или допринесе за запалването на други материали

9.2 Друга информация

Не е приложимо.

10. СТАБИЛНОСТ И РЕАКТИВНОСТ

10.1 Реактивност

При смесване с вода, цимента се втвърдява до устойчива маса, която не е **реактивоспособна** в нормална среда.

10.2 Химична стабилност

Сухите цименти са стабилни, ако се съхраняват правилно (вж. Раздел 7) и са съвместими с повечето останали строителни материали. Да се съхраняват на сухо място.

Да се избягва контакт с несъвместими материали.

Мокрите цименти са алкални и несъвместими с киселини, амониеви соли, алуминий или други неблагородни метали. Циментът се разтваря във флуороводородна киселина, като образува корозивен тетрафлуориден силициев газ. Циментът реагира с вода, като образува силикати и калциев хидроксид. Силикатите в цимента реагират с мощни окислители като флуор, борен трифлуорид, хлорен трифлуорид, мanganов трифлуорид и кислороден дифлуорид.

10.3 Възможност за опасни реакции

Циментите не предизвикват опасни реакции.

10.4 Условия, които трябва да се избягват:

Влага при съхранение на цимента, може да доведе до образуване на буци и загуба в качествата на продукта.

10.5 Несъвместими материали

Киселини, амониеви соли, алуминий и други неблагородни метали. Неконтролираното използване на алуминиев прах в циментов разтвор трябва да се избяга, понеже се отделя водород.

10.6 Опасни продукти на разпадане:

Циментите не се разлагат на други опасни продукти.

11. ТОКСИКОЛОГИЧНА ИНФОРМАЦИЯ

11.1 Информация за токсикологичните ефекти

Клас опасност	Кат	Ефект	Справка
Остра токсичност - дермална	-	Извършен тест, заек, 24 часов контакт, 2 000 mg/kg телесно тегло – без леталност. На база налични данни, не отговаря на класификационните критерии.	(2)
Остра токсичност инхалаторна	-	Не се наблюдава остра токсичност при вдишване. На база налични данни, не отговаря на класификационните критерии.	(9)
Остра токсичност орална	-	Без индикации за токсичност при погълдане от тестове с циментов прах. На база налични данни, не отговаря на класификационните критерии.	Изследване на научната литература
Корозивност/ дразнене на кожата	2	При контакт с мокра кожа, циментът може да причини загрубяване на кожата и напукване. При продължителен контакт може да причини остро изгаряния.	(2) Човешки опит

Сериозно Увреждане на очите/ дразнене на очите	1	Портланд циментов клинкер причинява смесена картина – ефект върху роговицата и индекс на дразнене 128. Обикновеният цимент съдържа различни количества Портланд циментов клинкер, варовик, летящи силициеви пепели, гранулирана доменна шлака, гипс, редуциращ агент – железен сулфат и смилаща добавка. Пряк контакт с цимент може да причини увреждане на роговицата по механичен път, моментално или забавено възпаление и дразнене. Прекият контакт с големи количества сух цимент или пръски мокър цимент могат да причинят различни очни дразнения (напр. Конюнктивит или блефарит) до химически изгаряния и слепота.	(10), (11)
Кожна сенсибилизация	1B	Някои лица могат да развият екзема при излагане на контакт с мокър циментов прах, поради високо (алкално) pH което може да провокира контактни дерматити след продължителен контакт или от имунологична реакция с разтворим Cr (VI), който води до алергични контактни дерматити. Симптомите могат да се проявят в различна форма, от лек обрив до оствър дерматит и е комбинация от двата механизма. Ако циментът, съдържа редуциращ агент за разтворим хром Cr (VI) и ако срокът му на годност не е истекъл, ефект на сенсибилизация не следва да се очаква [Справка (3)].	(3), (4) (17)
Респираторна сенсибилизация	-	Няма индикации за сенсибилизация на респираторната система. На база налични данни, не отговаря на класификационните критерии.	(1)
Мутагенност на зародишни клетки	-	Няма индикации. На база налични данни, не отговаря на класификационните критерии.	(12), (13)
Карциногенност	-	Не е установена връзка между експозицията на портландцимент и ракови заболявания. Епидемиологичните източници не потвърждават наличие на канцерогенност за хората при портландцимент. Портландциментът не се класифицира като канцероген за хората (Съгласно ACGIH A4: Агенти, за които има съмнения, че могат да бъдат канцерогени за хората, но не могат да бъдат категорично оценени, поради липса на данни. Ин витро или тестове с животни не свидетелстват за канцерогенност, поради което продуктът не се класифицира под някоя от другите категории). На база налични данни, не отговаря на класификационните критерии.	(1) (14)
Репродуктивна токсичност	-	На база налични данни, не отговаря на класификационните критерии.	Няма данни от човешки опит
STOT- (СТОО)- Специфична Токсичност за Определени Органи: еднократна експозиция	3	Прах от цимент може да раздразни гърлото и дихателната система. Кашлица, кихане и недостиг на въздух могат да се получат след продължителна експозиция на над прагови гранични стойности. Като цяло, доказателствата сочат ясно, че професионалната експозиция на циментов прах води до дефицит в дихателните функции. Независимо от това, наличните към момента доказателства са недостатъчни за да се установи със сигурност зависимостта доза – отговор при тези ефекти	(1)
STOT- Специфична Токсичност за Определени Органи: повтаряща се експозиция	-	Има индикации за ХОББ (хронична обструктивна белодробна болест). Обострянето се дължи на високи дози на професионална експозиция. Няма хроничен ефект и ефект при ниски концентрации не се наблюдава. На база налични данни, не отговаря на класификационните критерии.	(15)
Опасност при вдишване	-	Не е приложимо, циментите не се използват като аерозол.	

Като изключим кожна сенсибилизация, Портланд циментовият клинкер и обикновените цименти имат едни и същи токсикологични и еко токсикологични свойства.

11.2 Допълнителна информация

Медицинско състояние, влошено след експозиция

Вдишването на циментов прах може да влоши съществуващи проблеми в дихателната система и/или в здравното състояние, такова като при заболяванията: емфизема, астма, кожни и/или очни проблеми.

12. ЕКОЛОГИЧНА ИНФОРМАЦИЯ

12.1 Токсичност:

Продуктът не е опасен за околната среда. Еко-токсикологичните изпитвания с портландцимент, върху водните бълхи [Справка (5)] и *Selenastrum coli* [Справка (6)] показва слабо токсикологично въздействие. Затова стойностите LC50 и EC50 не могат да бъдат определени [Справка (7)]. Няма индикации за токсичност при фаза на утайване [Справка (8)]. Добавянето на големи количества от сместа във вода обаче, може да доведе до повишаване на pH и следователно могат да бъдат токсични за водните организми при определени обстоятелства.

12.2 Устойчивост и разградимост

Не е приложимо. След втвърдяване, цимента не крие токсични рискове.

12.3 Бионакумулираща способност

Не е приложимо. След втвърдяване, цимента не крие токсични рискове.

12.4 Преносимост в почвата

Не е приложимо. След втвърдяване, цимента не крие токсични рискове.

12.5 Резултати от оценката РВТ и vPvB- (бионакумулативни и токсични субстанции)

Не е приложимо. След втвърдяване, цимента не крие токсични рискове.

12.6 Други неблагоприятни ефекти:

Не е приложимо.

13. ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

13.1 Методи за третиране на отпадъка

Изхвърлянето на сместа, се управлява в съответствие с раздел IV "Правила за третиране на отпадъци" от Законодателната Директива 152/2006 "Опазване на околната среда", последващите промени и интеграции и всички свързани с изпълнението постановления. Сместа обаче не, представлява никакъв риск по отношение на косто и да е разположение.

13.1.1 Обезвреждане на продукта/опаковката

Не изхвърляйте в канализацията или открити водоеми.

Продукт – цимент с изтекъл срок на съхранение

(EWC) Европейски каталог на отпадъците: 10 13 99 (Отпадъци, неупоменати другаде) (когато се докаже, че съдържа повече от 0.0002% разтворим хром Cr (VI)): не трябва да се използва/продава, освен за употреба в контролирани, затворени и напълно автоматизирани процеси, или следва да се рециклира или третира съгласно местното законодателство, или да се третира отново с редуциращ агент.

Продукт – неизползван утаечен или сухо разпилян цимент

(EWC) Европейски каталог на отпадъците: 10 13 06 ((прахови частици и прах (с изключение на 1013 12 и 10 13 13))

Съберете сухият неизползван цимент във вида, в който е. Маркирайте контейнера. По възможност, използвайте повторно в зависимост от срока на съхранение и излагане на прахови нива. В случай на третиране като отпадък, втвърдете с вода и третирайте съгласно „Продукт – след добавяне на вода – втвърден”.

Продукт – каша

Оставете да се втвърди, като внимавате да не попадне в канализацията или водоеми и водоизточници (напр. Реки) и третирайте съгласно „Продукт – след добавяне на вода – втвърден”.

Продукт – след добавяне на вода - втвърден

Третирайте съгласно местното законодателство. Не трябва да попада в канализацията и водоснабдителната система. Третирайте втвърдения продукт като бетонен отпадък. Поради инертизация, бетонните отпадъци не са опасни.

(EWC) Европейски каталог на отпадъците: 10 13 14 (отпадъци от производство на цимент – бетонни отпадъци или циментова суспензия) или 17 01 01 (строителни отпадъци – бетон).

Опаковка

Изпразнете напълно опаковката и третирайте съгласно местното законодателство.

(EWC) Европейски каталог на отпадъците: 15 01 01 (хартиени отпадъци и картон за опаковка).
15 01 02 (пластмасови опаковки); 15 01 05 – композитни / многослойни опаковки

14. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ТРАНСПОРТИРАНЕТО

Цимента не е включен в международните разпоредби за транспортиране на опасни стоки и товари (IMDG, IATA, ADR/RID); не се изиска класификация.

Не са необходими специални предпазни мерки, освен посочените в Раздел 8.

14.1 Номер по списъка на ООН

Не приложимо.

14.2 Точно наименование на пратката по списъка на ООН

Не е приложимо.

14.3 Клас(ове) на опасност при транспортиране

Не е приложимо.

14.4 Опаковъчна група

Не е приложимо.

14.5 Опасности за околната среда

Не е приложимо.

14.6 Специални предпазни мерки за потребителя

Не е приложимо.

14.7 Транспорт в насили състояние съгласно Приложение II на MARPOL73/78 и кодекса IBC

В съответствие с разпоредбите в Приложение C на IMSBC/International Maritime Solid Bulk Cargoes кодекс, приети от IMO/Международната морска организация с Резолюция MSC 268(85):2008.

15. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ДЕЙСТВАЩАТА НОРМАТИВНА УРЕДБА

15.1 Специфични за веществото или сместа нормативна уредба/ законодателство относно безопасността, здравето и околната среда

Информация съгласно нормативната уредба на EC

Циментът е смес, съгласно определенията на REACH и не е предмет на регистрация. Циментовият клинкер е освободен от регистрация, съгласно (чл. 2.7 (b) и Анекс V.10 на REACH).

Пускането на пазара и употребата на цимент са предмет на ограничения по отношение на съдържанието на разтворим хром Cr (VI) (REACH Анекс XVII точка 47 Хром VI съединения)

Национално законодателство:

Закон за опазване на околната среда

Закон за управление на отпадъците

Наредба №2 за класификация на отпадъците

Закон за здравословни и безопасни условия на труд

Наредба №13/2003г за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа

Европейско законодателство:

Регламент 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали, за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/EO и за отмяна на Регламент № 793/93 на Съвета и Регламент № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/EIO на Съвета и Директиви 91/155/ ЕИО, 93/67/ЕИО и 2000/21/EO на Комисията - REACH

Регламент 1272/2008 на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/EO и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006.

Регламент (ЕС) № 830/2015 НА КОМИСИЯТА от 28 май 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)

ALEGANTO Quick / ALEGANTO – са под формата на смес, която не подлежи на регистрация по REACH - задължително за веществата. Циментовият клинкер е вещество, но то е освободено от регистрация съгласно член 2.7 (б) и приложение V.10 на REACH.

Ако някои вещества, използвани в циментите изискват регистрация по REACH, както и съответните им сценарии на експозиция, същата информация ще бъде добавена като приложение към ИЛБ, веднага след като тя стане достъпна.

15.2 Оценка за безопасност на химичното вещество или сместа

Не е провеждана оценка за химична безопасност за тази смес.

16. ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

16.1 Индикация за промени

Промени свързани с регламент (ЕО) № 1272/2008 г.

Промени свързани с регламент (ЕО) № 453/2010г.

Допълнение на нов раздел 16.2 Указани употреби и описание на употребата и категории

Промени свързани с допълнителни точки , включени в раздели 2 и 16

Промени свързани с премахване на точки в раздел 2

Промени свързани с регламент (ЕС) № 830/2015 г.

16.2 Указани употреби и описание на употребата и категории

Категория на процеса	Употреба - Описание	Производство/изработка на строителни материали	Професионална/Индустриална употреба на строителни материали
2	Употреба в затворен, непрекъснат процес със случаино контролирана експозиция (напр. при индустриски или професионално производство на хидравлични свързващи вещества)	x	x
3	Употреба в затворен периодичен процес (напр. при индустриски или професионално производство на бетонови смеси)	x	x
5	Смесване или хомогенизиране в периодичен процес за формулиране на препарати* и изделия (напр. При индустриски или професионално производство на готови бетонни елементи)	x	x
7	Индустриално машинно полагане (напр. индустриско полагане на мокра суспензия на хидравлично свързващо вещество чрез		x

	шпризована)		
8a	Трансфер на вещества или смес (пълнене/изпразване) от/в съдове /големи контейнери в неспециализирани съоръжения (напр. използване на цимент от торби за приготвяне на разтвор)		x
8б	Трансфер на вещества или смес (пълнене/изпразване) от/в съдове/големи контейнери в неспециализирани съоръжения (напр. пълнене на силози, циментовози или кораби в циментови заводи)	x	x
9	Трансфер на вещества или смес в малки съдове/контейнери (напр. пълнене на цимент в торби в циментови заводи). Трансфер на вещества или препарат в малки контейнери.	x	x
10	Ръчно полагане (напр. продукти за подобряване прилепването между строителната повърхност и довършителните материали)		x
11	Неиндустриално машинно полагане (напр. професионално полагане на мокра суспензия на хидравлично свързващо вещество чрез шприцована)		x
13	Третиране на изделия чрез потапяне и изливане (напр. покриване на строителния продукт със слой подобряващ експлоатационните качества на продукта).		x
14	Производство на смеси или изделия чрез таблетиране, компресия, екструдиране, пелетиране (напр. производство на подови плочки)	x	x
19	Ръчно смесване с непосредствен контакт и налични само ЛПС (напр. смесване на разтвор от хидравлично свързващо вещество на строителната площадка)		x
22	Преработвателни операции с минерали/метали в потенциално затворени системи при повишена температура в индустриска среда (напр. производство на тухли).		x
26	Боравене с твърди неорганични вещества при нормална температура на околната среда (напр. с влажни смеси на хидравлични свързващи вещества)	x	x

16.3 Съкращения и акроними

ACGIH	Американска Конференция по индустриска хигиена
ADR/RID	Европейско споразумение за транспорт на опасни стоки със сухопътен транспорт
APF	Задържателен фактор
CAS	Световен източник на химическа информация
CLP	Класифициране, етикетиране и опаковане (Регламент (ЕС) No 1272/2008)

COPD	Хронично обструктивно белодробно заболяване
DNEL	Достигнато безопасно ниво
EC50	Максимално ефективна концентрация
ECHA	Европейска агенция по химикалите
EINECS	Европейски инвентарен опис на съществуващи химически вещества
HEPA	Вид високоефективен въздушен филтър
ES	Сценарий за въздействие/степен на излагане на въздействие
EWC	Европейски каталог на отпадъците
FF P	Прахомаска (еднократна)
FM P	Прахомаска с филтър
GefStoffV	Наредба за Опасните вещества (Германия)
H&S	Здраве и Безопасност
IATA	Международна асоциация за въздушен транспорт
IMDG	Европейско споразумение за международен превоз на опасни товари с морски транспорт
MEASE	Оценка на експозицията, http://www.ebrc.de/ebrc/mease.php
MS	Държава- членка
OELV	Прагови стойности на производствено въздействие
PBT	Устойчиво био-акумулиращо и токсично
PNEC	Прогнозна концентрация без последствия
PROC	Категория на процеса
RE	Многократно излагане на въздействие
REACH	Регламент (EO) No 1907/2006 на Европейския Парламент и на Съвета за Регистрация, оценка, разрешаване и ограничаване на химични вещества
RPE	Респираторни предпазни средства (РПС)
SCOEL	Научен комитет по пределно допустими стойности на професионална експозиция
SDS	Информационен лист по безопасност (ИЛБ)
SE	Еднократно излагане на въздействие
STP	Пречиствателна станция
STOT	Специфична Токсичност за Определени Органи
TLV-TWA	Прагови стойности –Осреднена стойност във времето
TRGS	Технически правила за работа с опасни вещества
VLE-MP	Прагови стойности на въздействие-измерени средно в мг/м ³ на въздуха
vPvB	Много устойчиво, много био-акумулиращо
w/w	По тегло
WWTP	Пречиствателна станция за отпадъчни води

16.4 Основни позовавания и източници на данни от литературата

- (1) Portland Cement Dust - Hazard assessment document EH75/7, UK Health and Safety Executive, 2006. Available from: <http://www.hse.gov.uk/pubns/web/portlandcement.pdf>.
- (2) Observations on the effects of skin irritation caused by cement, Kietzman et al, Dermatosen, 47, 5, 184-189 (1999).
- (3) European Commission's Scientific Committee on Toxicology, Ecotoxicology and the Environment (SCTEE) opinion of the risks to health from Cr (VI) in cement (European Commission, 2002). http://ec.europa.eu/health/archive/ph_risk/committees/sct/documents/out158_en.pdf.
- (4) Epidemiological assessment of the occurrence of allergic dermatitis in workers in the construction industry related to the content of Cr (VI) in cement, NIOH, Page 11, 2003.
- (5) U.S. EPA, Short-term Methods for Estimating the Chronic Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater Organisms, 3rd ed. EPA/600/7-91/002, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1994a) and 4th ed. EPA-821-R-02-013, US EPA, office of water, Washington D.C. (2002).
- (6) U.S. EPA, Methods for Measuring the Acute Toxicity of Effluents and Receiving Waters to Freshwater and Marine Organisms, 4th ed. EPA/600/4-90/027F, Environmental Monitoring and Support Laboratory, U.S. EPA, Cincinnati, OH (1993) and 5th ed. EPA-821-R-02-012, US EPA, office of water, Washington D.C. (2002).
- (7) Environmental Impact of Construction and Repair Materials on Surface and Ground Waters. Summary of Methodology, Laboratory Results, and Model Development. NCHRP report 448, National Academy Press, Washington, D.C., 2001.
- (8) Final report Sediment Phase Toxicity Test Results with Corophium volutator for Portland clinker

prepared for Norcem A.S. by AnalyCen Ecotox AS, 2007.

- (9) TNO report V8801/02, An acute (4-hour) inhalation toxicity study with Portland Cement Clinker CLP/GHS 03-2010-fine in rats, August 2010.
- (10) TNO report V8815/09, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker G in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.
- (11) TNO report V8815/10, Evaluation of eye irritation potential of cement clinker W in vitro using the isolated chicken eye test, April 2010.
- (12) Investigation of the cytotoxic and proinflammatory effects of cement dusts in rat alveolar macrophages, Van Berlo et al, Chem. Res. Toxicol., 2009 Sept; 22(9):1548-58.
- (13) Cytotoxicity and genotoxicity of cement dusts in A549 human epithelial lung cells in vitro; Gminski et al, Abstract DGPT conference Mainz, 2008.
- (14) Comments on a recommendation from the American Conference of governmental industrial Hygienists to change the threshold limit value for Portland cement, Patrick A. Hessel and John F. Gamble, EpiLung Consulting, June 2008.
- (15) Prospective monitoring of exposure and lung function among cement workers, Interim report of the study after the data collection of Phase I-II 2006-2010, Hilde Notø, Helge Kjuus, Marit Skogstad and Karl-Christian Nordby, National Institute of Occupational Health, Oslo, Norway, March 2010.
- (16) MEASE, Metals estimation and assessment of substance exposure, EBRC Consulting GmbH for Eurometaux, <http://www.ebrc.de/ebrc/mease.php>.
- (17) Occurrence of allergic contact dermatitis caused by chromium in cement. A review of epidemiological investigations, Kåre Lenvik, Helge Kjuus, NIOH, Oslo, December 2011.
- (18) Регламент (ЕС) № 453/2010 на комисията от 20 май 2010 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)
- (19) Регламент (ЕС) № 830/2015 на комисията от 28 май 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)

16.5 Съответни рискови фрази и/или предупреждения за опасност (номер и пълен текст)

H318 Предизвиква сериозно увреждане на очите

H315 Предизвиква дразнене на кожата

H317 Може да причини алергична кожна реакция

H335 Може да предизвика дразнене на дихателните пътища

16.6 Съвети за обучение

Освен програми за обучение на работниците относно здравето, безопасността и околната среда, компаниите трябва да се уверят, че работниците са прочели, разбрали и прилагат изискванията на ИЛБ.

16.7 Допълнителна информация

Денните и метода на тестване, използвани за класификация на обикновените цименти, са дадени в раздел 11.1.

16.8 Класификация и процедура, използвана за класифициране на смеси съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 [CLP]

Класификация съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP)	Класификационна процедура
Дразнене на кожата 2, H315	На база експериментални данни

Увреждане/дразнене на очите 1, H318	На база експериментални данни
Сенсибилизация - кожа 1B, H317	Човешки опит
Специфична за определени органи токсичност при еднократна експозиция дразнене на дихателния тракт 3, H335	Човешки опит

16.9 Защитна клауза

Информацията в този технически информационен лист отразява познанията, налични към момента, като представлява надежден източник, при условие, че продуктът се използва съгласно предписаните условия и в съответствие с предназначението си, посочено на опаковката и/или техническите ръководства. Друга употреба на продукта, включително в комбинация с други продукти или процеси, е отговорност на потребителя.

Следва да се подразбира, че потребителят носи отговорност за определяне на подходящи мерки за безопасност и за прилагане на законодателството, в частта му до дейностите на потребителя.

Приложение: Допълнителни таблици с техническите средства за контрол и мерки за индивидуална защита за раздел 8.2

1. Вдишване DNEL на 1 mg/m³

8.2.1 Подходящ технически контрол

Употреба	PROC*	Експозиция	Локализиран контрол	Ефективност
Индустриално производство/ изработка на хидравлични свързвани строителни материали	2, 3		Не се изиска	-
	14, 26		A) не се изиска или B) обща локална смукателна вентилация	78 %
	5, 8b, 9		обща локална смукателна вентилация	78 %
Индустриална употреба на сухи хидравлични свързвани строителни материали (на открито и на закрито)	2		Не се изиска	-
	14, 22, 26		A) не се изиска или B) обща локална смукателна вентилация	78 %
	5, 8b, 9		обща локална смукателна вентилация	78 %
Индустриална употреба на мокра суспензия на хидравлични свързвани строителни материали	7		A) не се изиска или B) обща локална смукателна вентилация	78 %
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		Не се изиска	-
			A) не се изиска или B) обща локална смукателна вентилация	-
Професионална употреба на сухи хидравлични свързвани строителни материали (на открито и на закрито)	2		A) не се изиска или B) обща локална смукателна вентилация	72 %
	9, 26		A) не се изиска или B) обща локална смукателна вентилация	72 %
	5, 8a, 8b, 14		обща локална смукателна вентилация	72 %
Професионална употреба на мокра суспензия хидравлични свързвани строителни материали	19		Локализираният контрол не е приложим, процесът се извършва само в добре вентилирано помещение или навън	-
	11		A) не се изиска или B) обща локална смукателна вентилация	72 %
	2, 5, 8a,		Не се изиска	-

Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично) < 240 минути

	8b, 9, 10, 13, 14, 19			
--	-----------------------------	--	--	--

* PROC са идентифицирани употреби и са определени в раздел 16.2.

8.2.2 Индивидуални мерки за защита – лично предпазно облекло/оборудване

Употреба	PROC*	Експозиция	Спецификация на Лични предпазни средства (ЛПС) - клас на защита	ЛПС за дихателните органи - защита в съответствие с класа,/пъти/ APF
Индустриално производство/ изработка на хидравлични свързващи строителни материали	2, 3	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	Не се изисква	-
	14, 26		A) FFP2 или B) FFP1	APF = 10 APF = 4
	5, 8b, 9		A) FFP2	APF = 10
Индустриална употреба на сухи хидравлични свързващи строителни материали (на открито и на закрито)	2		не се изисква	-
	14, 22, 26		A) FFP2 или B) FFP1	APF = 10 APF = 4
	5, 8b, 9		A) FFP2	APF = 10
Индустриална употреба на мокра сuspензия на хидравлични свързващи строителни материали	7		A) FFP3 или B) FFP2	APF = 20 APF = 10
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		не се изисква	-
	2		A) FFP2 или B) FFP1	APF = 10 APF = 4
Профессионална употреба на сухи хидравлични свързващи строителни материали (на открито и на закрито)	9, 26		A) FFP3 или B) FFP2	APF = 20 APF = 10
	5, 8a, 8b, 14		A) FFP3	APF = 20
	19		A) FFP3	APF = 20
Профессионална употреба на мокра сuspензия хидравлични свързващи строителни материали	11		A) FFP3 или B) FFP2	APF = 20 APF = 10
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19		не се изисква	-

* PROC са идентифицирани употреби и са определени в раздел 16.2.

2 Вдишване DNEL на 5 mg/m³

8.2.1 Подходящ технически контрол

Употреба	PROC*	Експозиция	Локализиран контрол	Ефективност
Индустриално производство/	2, 3	Продължителността не е ограничена	Не се изисква	-

изработка на хидравлични свързвани строителни материали	14, 26		A) не се изисква или B) обща локална смукателна вентилация	- 78 %
	5, 8b, 9		A) обща вентилация или B) обща локална смукателна вентилация	- 82 %
Индустриална употреба на сухи хидравлични свързвани строителни материали (на открито и на закрито)	2		Не се изисква	-
	14, 22, 26		A) не се изисква или B) обща локална смукателна вентилация	- 78 %
	5, 8b, 9		A) не се изисква или B) обща локална смукателна вентилация	- 82 %
Индустриална употреба на мокра суспензия на хидравлични свързвани строителни материали	7			- 78 %
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		Не се изисква	-
Професионална употреба на сухи хидравлични свързвани строителни материали (на открито и на закрито)	2		A) не се изисква или B) обща локална смукателна вентилация	- 29 %
	9, 26		A) не се изисква или B) обща локална вентилация	- 77 %
	5, 8a, 8b, 14		A) не се изисква или B) интегрирана локална вентилация	- 72 %
	19		Локализираният контрол не е приложим, процесът се извършва само в добре вентилирано помещение или навън	-
Професионална употреба на мокра суспензия хидравлични свързвани строителни материали	11		A) не се изисква или B) обща локална смукателна вентилация	- 77 %
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19		Не се изисква	-

* PROC са идентифицирани употреби и са определени в раздел 16.2.

8.2.2 Индивидуални мерки за защита – лично предпазно облекло/оборудване

Употреба	PROC*	Експозиция	Спецификация на Лични предпазни средства (ЛПС) - <i>клас на защита</i>	ЛПС за дихателните органи - защита в съответствие с класа,/пъти/ APF
Индустриално производство/ изработка на хидравлични свързващи строителни материали	2, 3	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	Не се изисква	-
	14, 26		A) FFP1 или B) не се изисква	APF = 4 -
	5, 8b, 9		A) FFP2 или B) не се изисква	APF = 10 -
Индустриална употреба на сухи хидравлични свързващи строителни материали (на открито и на закрито)	2		не се изисква	-
	14, 22, 26		A) FFP1 или или B) не се изисква	APF = 4 -
	5, 8b, 9		A) FFP2 или B) не се изисква	APF = 10 -
Индустриална употреба на мокра суспензия на хидравлични свързващи строителни материали	7	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	A) FFP2 или B) не се изисква	APF = 10 -
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		не се изисква	-
	2		A) FFP1 или B) не се изисква	APF = 4 -
Професионална употреба на сухи хидравлични свързващи строителни материали (на открито и на закрито)	9, 26	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	A) FFP2 или B) не се изисква	APF = 10 -
	5, 8a, 8b, 14		A) FFP3 или B) FFP1	APF = 20 APF = 4
	19		FFP2	APF = 10
	11		A) FFP2 или B) не се изисква	APF = 10 -
Професионална употреба на мокра суспензия хидравлични свързващи строителни материали	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19	Продължителността не е ограничена (до 480 мин. на смяна 5 дни седмично)	не се изисква	-

* PROC са идентифицирани употреби и са определени в раздел 16.2.